

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

juni 2024
jaargang 47

Voorzitter

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
ledenadministratie**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

T. Rijkssen
06 - 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur

vsag@denhaag.nl

Postadres

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website

<https://www.vsag.nl>

Bèèèèèèh

Wij die in Den Haag wonen, zijn Hagenaar of Hagenees. Ook worden we Windhappers genoemd. Vermoedelijk heeft dat met uitwaaien op Scheveningen te maken, hoewel de bewoners daar Schollekoppen worden genoemd. Vroeger was dat een scheldwoord, maar voor wie op Scheveningen is geboren en getogen, daar woont of voetbalt is het een naam om trots op te zijn.

In Dordrecht kunnen ze er ook wat van. Daar gaan we met de Zomertocht op dinsdag 30 juli naar toe. De bijnaam van de inwoners van Dordrecht is Schapenkop. Het zou te maken hebben met de hoge belasting die ze vroeger moesten betalen.

Daarom bedachten ze van alles om er onderuit te komen. Zo

zouden twee Dordtenaren die een schaap hadden gekocht, het als een jongen hebben verkleed om de poortwachters te misleiden, zodat ze voor het schaap geen tol hoefden te betalen.

Het leek te werken. De poort zwaaide open, maar toen een hond begon te blaffen schrok het schaap en klonk een langgerekt bèèèèèèh. De twee mannen werden opgepakt en was de bijnaam Schapenkop voor de Dordtenaar geboren.

Misschien dat de gids er tijdens de wandeling op wijst maar in Dordrecht hadden ook de ramen met de belasting te maken. Zo hebben de oude panden bij de Grote Kerk vaak grote of maar een paar ramen. Het was twee eeuwen geleden namelijk erg nadelig om veel ramen te hebben, want hoe meer ramen je had hoe meer raambelasting je moest betalen.

Daarom werden bij nieuwe panden grote ramen geplaatst of werden ruiten verwijderd en dichtgemetseld.

Ongetwijfeld vertellen de gidsen veel meer leuke bijzonderheden. Zo zijn er in Dordrecht ook lekkernijen als Schapenkoppenkoekjes en Schapenkoppenbier.

Na de wandeling door het historisch centrum verkennen we Dordrecht op eigen gelegenheid verder. Het wordt volgens mij een geweldige dag in een geweldige stad. We sluiten de zomertocht af met een diner in Pijnacker.

Op vrijdag 7 en 14 juni beklimmen we de Haagse toren die 600 jaar bestaat en een van de oudste gebouwen van Den Haag is. Voor een seniorenvereniging is de inspannende beklimming van al die treden geen voor de hand liggende activiteit, maar er zijn

genoeg leden die deze uitdaging aandurven. Beide keren kan er niemand meer bij.

Na de toelichting van stadsbeiaardier én ambtenaar Gijsbert Kok hebben we niet alleen de klok horen luiden, maar weten we ook waar de klepel hangt.

Op 2 juli bezoeken we het reddingstation in Scheveningen dat net als de KNRM 200 jaar bestaat. Stef Bos heeft speciaal daarvoor een lied gezongen:

“Maar wat als er storm komt.
Als alles te veel wordt.
De golven te hoog zijn en ik te klein.
Wie zal me vinden als ik ben verloren.
Wie zal me redden. Wie gooit de lijn.”

Mooi toch!

Leo Draisma,
voorzitter

Oorlogsmonumenten in stadhuis mogelijk ook naar Trekvlietplein

De drie plaquettes in het stadhuis met daarop de namen van de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen medewerkers van de Gemeentesecretarie, de Dienst Maatschappelijk Hulpbetoon en de Dienst Gemeentewerken, zouden op het Trekvlietplein geplaatst kunnen worden bij de zuil en de plaquettes van de Plantsoendienst, de Reinigingsdienst, het Electriciteitsbedrijf en het Gasbedrijf.

Dit idee van Gert-Jan Aleman, al 15 jaar ceremoniemeester van de herdenking op het Trekvlietplein, wordt de komende tijd onderzocht. Ook de VSAG is daarbij betrokken. Nu staan bij de centrale herdenking van alle omgekomen medewerkers van de gemeente op het Trekvlietplein foto's van de stadhuisplaquettes, waar er al enkele jaren geen aparte herdenking meer is. De plaquettes zouden na de verplaatsing naar het Trekvlietplein door één nieuw gedenkteken vervangen kunnen worden met daarop de namen van alle 79 ambtenaren van de gemeente, die de Tweede Wereldoorlog niet hebben overleefd.

De publicaties van Corien Glaudemans, destijds van het Haags Gemeentearchief, over de omgekomen ambtenaren kunnen worden aangevuld met de identificatie van het stoffelijk overschot van Kees Kreukniet van Gemeentewerken. Hij zat in het verzet en werd door de Duitsers gefusilleerd. In 1947 werd zijn stoffelijk overschot uit een anoniem graf op de Waalsdorpervlakte opgegraven. Identificatie was toen niet mogelijk. Twee jaar geleden werd door DNA-onderzoek vastgesteld dat het om Kees Kreukniet ging.

Meer over de herdenking op het Trekvlietplein vanaf pagina 10.

Op dinsdag 30 juli

Wandeling met stadsgids door het historisch centrum van Dordrecht

De zomertocht van dit jaar gaat op dinsdag 30 juli naar Dordrecht, een van de oudste steden van Nederland met pittoreske steegjes en een prachtig historisch centrum met meer dan 1.000 monumenten, musea, havens, huizen uit de middeleeuwen, koopmanshuizen en pakhuizen uit de 18^e eeuw, die nog steeds het straatbeeld bepalen.

De bus vertrekt om 9.30 uur vanaf het busplatform op het Centraal Station richting Dordrecht. Om 11.00 uur worden de deelnemers op de Spuiboulevard/Hellingen opgehaald door Jan Stal, de coördinator van de stadswandelingen van 't Gilde Dordrecht en tot 12.00 uur in lunchroom Van de Sterre met koffie of thee en huisgebak ontvangen.

Om 12.00 uur begint in groepen met een gids de anderhalf uur durende stadswandeling langs talrijke bezienswaardigheden van de binnenstad.

Een van de belangrijkste trekpleisters van de binnenstad is de markante Grote Kerk. Het rijke verleden van de middeleeuwse Grote of Onze Lieve Vrouwekerk met zijn imposante architectuur gaat terug naar de 11^e eeuw.

Opvallend is de scheve toren die met een spits 108 meter hoog had moeten worden. Tijdens de bouw begon de toren echter scheef te zakken, waardoor de bouwmeester al bij 65 meter stopte en de toren daardoor geen spits kreeg. De toren staat bijna 2 meter uit het lood en is nog schever dan de Toren van Pisa.

Binnen maken ook de monumenten, kapellen en koorbanken de kerk het belangrijkste monument van Dordrecht.

Stadhuis

Het stadhuis is tussen 1383 en 1388 door Vlaamse kooplieden als markthuis gebouwd. Vanaf 1544 zetelde het stadsbestuur er. In de 17^e eeuw zat de stadsgevangenis in het stadhuis. Op zolder zijn de originele houtconstructies van de overkapping te zien evenals de oude cellen. Tussen 1835 en 1845 is het gebouw verbouwd en kreeg het een neoclassicistische voorgevel met een monumentale trap. De klokkentoren straalt de macht van het bestuur uit.

Het Arend Maartenshof is een parel in de binnenstad met een rijk versierd renaissance poortje met daarop spreuken. Het werd in 1625 gesticht voor arme vrouwen en weduwen en telt 38 huisjes rond een binnenplaats met oude bomen en een waterput. In de Regentenkamer met een interieur uit de 17^e eeuw en plafondschilderingen wordt de geschiedenis uitgebeeld met schilderijen en een portrettengalerij. De bewoners moeten van onberispelijk gedrag zijn en het hof liefdevol verzorgen.

Na de stadswandeling kunnen de deelnemers tot 15.30 uur Dordrecht verder op eigen gelegenheid verkennen. Ze moeten zelf voor de lunch zorgen. Mogelijkheden zijn de schilderijencollectie van het Dordrechts Museum, de prachtige interieurs in de oude burgemeesterswoning 'Huis van

Gijn', het 13^e-eeuws Augustijnenklooster 'Het Hof' en het Drierivierenpunt waar de Oude Maas, de Beneden-Merwede en de Noord samenkomen. Ook kan worden gewinkeld zoals in de Voorstraat of een terrasje worden genomen, bijvoorbeeld op het Scheffersplein.

Om 15.30 uur vertrekt de bus naar restaurant Tout le Monde in Pijnacker voor het afsluitende diner en is om 19.30 uur weer op het Centraal Station.

De zomertocht kost € 68,00, voor een introduc e € 78,00. Het betreffende bedrag moet worden overgemaakt naar NL74 INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Dordrecht.

Krans VSAG bij herdenking in Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaren

Bij de vier
oorlogsmonumenten
op het Trekvlietplein
zijn op zaterdag
4 mei de 79

ambtenaren van de gemeente herdacht, die tijdens de Tweede Wereldoorlog om het leven zijn gekomen. Namens de VSAG legden voorzitter Leo Draisma en penningmeester Ed de Kleijn een krans.

Gert-Jan Aleman, voor de 15^e keer ceremoniemeester, wees erop dat het op 6 juni 80 jaar geleden is dat de geallieerden op de kust van Normandië landden. D-day betekende het begin van het einde van de oorlog, waarvan de littekens nog steeds zichtbaar zijn. De hoop dat toen de Amerikaanse troepen de eerste steden hadden bevrijd de oorlog spoedig voorbij zou zijn en alles weer normaal zou zijn, werd voor de Haagse bevolking verdreven door de hongerwinter en een halve lente onder het juk van de Duitse bezetter. Pas op 8 mei trokken de bevrijders met de Prinses Irenebrigade voorop Den Haag binnen.

“Den Haag kon toen de gruwelijke balans opmaken. Van de ambtenaren van de gemeente hadden er 79 de verschrikkingen van de oorlog niet overleefd”, aldus Gert-Jan Aleman,

“omdat ze een Joodse achtergrond hadden, Jehovagetuige waren, in het verzet zaten, dwangarbeider waren of slachtoffer van bombardementen of mislukte lanceringen van V2-raketten.”

Gemeentesecretaris Ilma Merx zei dat de herdenking waar zij al jaren komt haar zeer dierbaar is “omdat we niet mogen vergeten wat deze mensen is overkomen.”

Zij omschreef ze als “collega's zoals wij dat nu ook zijn. Heel jong of al wat ouder. Ze werkten op het stadhuis, op straat of in een van de toenmalige energiebedrijven.

Mensen zoals u en ik, maar dan in een verschrikkelijke periode uit de geschiedenis van ons land en onze stad. Het leven van 79 vrouwen en mannen werd op gewelddadige wijze beëindigd door oorlogsgeweld, honger, omdat ze in verzet kwamen of slachtoffer werden van rassenwaan.”

Joods

Als voorbeeld noemde de gemeentesecretaris Levie Barbier. Hij was op 15 oktober 1921 in Den Haag geboren en woonde in de oorlog bij zijn Joodse moeder in de Rembrandtstraat in de Schilderswijk. Aan het begin van de oorlog kreeg hij een baan als expeditieknecht bij de Dienst Gemeentewerken. Hij wist kennelijk zijn Joodse achtergrond te verbergen, want hij bleef in dienst toen zijn Joodse collega's werden ontslagen. Toch moest hij op 4 juni 1942 naar Friedrichshafen waar hij met zo'n 100 collega's van de gemeente in een fabriek dwangarbeid verrichte. Na ruim een half jaar werd hij gearresteerd omdat hij in de fabriek leuzen tegen het naziregime had aangebracht.

“Een moedige daad die Levie fataal werd”, aldus Irma Merx. “Het beruchte Volksgericht veroordeelde hem ter dood. In de nacht van 7 op 8 september werd hij met 185 anderen opgehangen. Hij was pas 21 jaar oud.”

Zij wees erop dat de schaarste aan voedsel en brandstof gedurende de oorlog toenam en de situatie in de laatste maanden steeds nijpender werd. In de hongerwinter probeerde de gemeente in het noorden van het land aan voedsel voor de medewerkers te komen. In het voorjaar van 1945 konden met hulp van het Rode Kruis de voedselrantsoenen iets worden verhoogd. “Maar toch bezweken in Den Haag dat jaar nog zo'n 2100 mensen als gevolg van ondervoeding.”

Onder hen waren ook collega's van de gemeente. Zo noemde Ilma Merx Gerardus Harsveld, adjunct commies op de Gemeentesecretarie bij de afdeling Bevolking, Verkiezingen en Burgerlijke Stand. Op 15 februari 1945 stierf hij door zware ondervoeding in zijn huis aan de Laan van Meerdervoort. Hij was 58 jaar.

George van Paassen, geboren op 7 januari 1920, werkte op de Gemeentesecretarie bij de Crisis- en distributiedienst. Hij had een

opleiding tot radiotelegrafist gedaan en seinde voor het verzet informatie naar Engeland. Op 6 juni, de dag van de geallieerde landing in Normandië, werd hij in Amsterdam gearresteerd en belandde uiteindelijk in het concentratiekamp Nordhausen Mittelbau-Dora, een buitenkamp van Buchenwald. Daar moest hij in ondergrondse fabrieken wapens voor de nazi's maken. Zeven dagen na de bevrijding van het kamp overleed hij op 18 april 1945. Hij was 25 jaar oud.

"Een tijd", aldus de gemeentesecretaris, "dat een mensenleven niets waard bleek. In het besef hoe gelukkig we mogen wij zijn hier en nu in vrede en vrijheid te mogen leven en werken terwijl op andere plekken in de wereld oorlog dood en verderf zaait, gedenken wij Gerardus Harsveld, George van Paassen en alle andere omgekomen collega's en hun naasten met eerbied."

Jeroen Grond van Stedin wees erop dat de Duitsers bij de energiebedrijven op essentiële materialen beslag legden en medewerkers dwongen naar Duitsland te vertrekken om aan de Arbeitseinsatz te voldoen. "De bevolking van gas en elektriciteit voorzien werd met de dag lastiger. Collega's met een voor de bezetter verkeerde geloofsovertuiging, gaardheid, ras of afkomst werden op non actief gesteld. Snel daarop volgde ontslag, gevangenschap en deportatie naar een concentratiekamp."

Radio's

Velen overleefden de oorlog niet. Tegelijkertijd stonden volgens Jeroen Grond collega's op tegen de bezetter. Ze sloten zich aan bij het verzet, hielpen ondergedoken joden en maakten tijdens razzia's schuilplaatsen voor mannen, vooral collega's, op het terrein van het Gasbedrijf. Hier werden ook radio's verstoep en werd naar nieuwsberichten uit Engeland geluisterd. Collega's noteerden de berichten en zorgden ervoor dat ze werden verspreid.

“Daden vol moed met gevaar voor eigen leven”, aldus Jeroen Grond. Sommigen overleefden de oorlog, anderen werden verraden, opgepakt en naar Duitse kampen uitgezonden of gefusilleerd.

In oktober 1944 stopte de levering van gas en elektriciteit en begon de hongerwinter. De Haagse bevolking probeerde zich onder erbarmelijke omstandigheden in leven te houden. Na de bevrijding kwam de toevoer van gas en elektriciteit weer op gang en begon de wederopbouw. Jeroen Grond: “Het herdenken van wie het leven in de oorlog werd afgenomen stopt nooit. We benoemen ze elk jaar opnieuw en we vertellen hun verhaal zodat ook generaties van na de oorlog de geschiedenis kennen en weten dat leven in vrijheid niet voor lief genomen mag worden. Laten wij er samen voor waken dat zo'n donkere periode van onderdrukking en geweld nooit meer terugkomt.”

Arjan Baars directeur van de Haagse Milieuservices, zei dat de collega's die werden herdacht, slachtoffer waren van een schrikbewind dat mensen tegenover elkaar plaatste. “Je bent met ons of je bent tegen ons is het ook nu. We staan weer veel te veel tegenover elkaar en niet naast elkaar. We denken niet aan elkaar

maar over elkaar. Onze collega's zijn gevallen in een cultuur van haat en achterdocht. Nu is het 2024 en vliegt de haat dagelijks rond in onze samenleving.”

Waarden

De gedachten van Arjan Baars gingen uit naar de collega's en hun nabestaanden. “Hun dood is, hoe zinloos ook, niet voor niets geweest. Zij doen ertoe, hun leven doet ertoe, hun dood doet ertoe tot op de dag van vandaag. Het herinnert ons aan de belangrijke waarden in het leven. Laten we aan elkaar denken.”

Vervolgens speelde de trompettist het signaal taptoe. Daarna werden, voor zover mogelijk, door de vele belangstellenden staande twee minuten stilte in acht genomen om, zoals ceremoniemeester Gert-Jan Aleman zei, "stil te staan bij de gedachte dat wij hier in vrijheid mogen en kunnen zijn." Na deze indrukwekkende ogenblikken speelde de trompettist het Wilhelmus.

Hierna werden kransen gelegd door gemeentesecretaris Ilma Merx en Walter van Beuzekom, directeur van de Dienst Stadsbeheer, namens de gemeente Den Haag, door Arjen Baars en Pieter Kaltner van de Haagse Milieuservices, door Jeroen Grond en Norbert van der Kamp namens Stedin, door Leo Draisma en Ed de Kleijn namens de VSAG en door Thomas Schwencke en Michiel Rogier van de Stichting Nationale Herdenking.

Daarna konden de nabestaanden en andere belangstellenden bloemen leggen.

In zijn slotwoord zei Gert-Jan Aleman dat de herdenking erg belangrijk is om de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog en de slachtoffers levend te houden. "En om ons eraan te herinneren dat we onze vrijheid en democratie moeten koesteren en

beschermen." Na het defilé langs de monumenten was er gelegenheid in de kantine na te praten en wat te drinken.

Richard Kleinegris over executie drukkers verzetskrant Het Parool:

“Wij hebben de plicht de essentie van de democratie te verdedigen”

Evenals veel andere Haagse familiegeschiedenissen begon die van barbier Kockx in de Schilderswijk. Deze pater familias had een kapperszaak in de Koningstraat, waar hij met zijn vrouw, een bediende en zijn kleinzoon Willem Gerrese voor de zaak poseerde.

Zijn kleinzoon Willem werd met Joop van Leeuwen op 5 februari 1943 door de Duitsers gefusilleerd omdat ze de verzetskrant Het Parool drukten.

Over deze twee mannen uit de Regentessebuurt en de rol van hun pleegmoeder vertelde Richard Kleinegris, lid van de VSAG, op dinsdagmiddag 30 april in de ruimte van de VSAG. Vorig jaar was hij op het Trekvlietplein bij de herdenking van de ambtenaren van de gemeente, die in de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen. “Dat ontroerde mij en ik vroeg mij af of ik ook een eerbetoon kon maken.”

Als lid van het Weimarchief en door zijn betrokkenheid bij de wijkkrant Konkreet van het Regentesse- en Valkenboskwartier dook hij in de geschiedenis van Willem Gerrese en Joop van Leeuwen en hun pleegmoeder Wilhelmina Kockx, die in de Weimarstraat woonden.

Willem Gerrese was het zontje van Fernandina, de jongste dochter van barbier Kockx. Zij was met haar buurjongen getrouwd en overleed in 1912, twee jaar na de geboorte van Willem. Haar zus Wilhelmina, in 1894 in de Schilderswijk geboren, werkte thuis als naaister en werd pleegmoeder van Willem omdat diens vader moest werken. Ook ontfermde ze zich over de wees Joop van Leeuwen. Wat haar relatie met deze jongen was heeft Richard Kleinegris niet kunnen achterhalen.

Toen haar ouders die bij haar hadden gewoond waren overleden, huurde Wilhelmina in 1934 in de Weimarstraat op nummer 402 een woning, waar ze met Willem ging wonen. Joop verhuisde naar de Meidoornstraat.

Drukkerij

Op 1 juni 1938 begon ze op de begane grond een leesbibliotheek, volgens Richard Kleinegris toen een opkomende bedrijfstak. Later werd dat de kantoorboekhandel annex handelsdrukkerij Kockx & Co. Compagnons waren haar vrijgezelle pleegzonen Willem Gerrese en Joop van Leeuwen.

Bij de drukkerij werd het blad van de Haagse voetbalvereniging Archipel gedrukt. Joop van Leeuwen had daar gevoetbald en was voorzitter. Willem Gerrese was de secretaris opgevolgd, die wegens, zoals Richard Kleinegris het omschreef, een akkefietje als lid was geroyeerd.

Ook drukten ze vanaf 1 september 1941 de door Koos Vorrink die voorzitter van de SDAP was en Frans Goedhart opgerichte verzetskrant Het Parool. Om de Duitsers in verwarring te brengen werd de naam van de krant veranderd in Vrijheid.

Wilhelmina Kockx, Willem Gerrese en Joop van Leeuwen werden op 5 februari 1942 in de drukkerij door de beruchte Haagse politiemannen Poos en Slagter gearresteerd. Dat ze door de geroeyerde secretaris van Archipel zouden zijn verraden sloot Richard Kleinegris uit. Hij heeft daar geen bewijs voor kunnen vinden.

Willem Gerrese en Joop van Leeuwen zeiden tegen de Duitsers dat hun pleegmoeder er niets mee had te maken. Zij werd een paar maanden later vrijgelaten. Joop en Willem gingen van het Oranjehotel in Scheveningen naar kamp Amersfoort en vervolgens naar kamp Vught. Een Duitse militaire rechtbank veroordeelde ze met een aantal andere Parool-mensen tot de doodstraf.

Exact een jaar nadat ze gevangen waren genomen, op 5 februari 1943, werden ze op vliegveld Soesterberg geëxecuteerd.

In de Haagsche Courant van 16 februari 1943 plaatste Wilhelmina twee overlijdenadvertenties. Richard Kleinegris wees erop dat zij daarin Willem Gerrese "mijn geliefden Pleegzoon" noemde en Joop van Leeuwen "mijn compagnon". Ze werden na de oorlog bijgezet op de Erebegraafplaats Bloemendaal.

Heden geef ik kennis van het overlijden van mijn geliefden Pleegzoon
W. F. Gerrese
in den ouderdom v. 33 j.
1378 W. F. Kockx.
Weimarstraat 402.

Hiermede geef ik kennis van het overlijden van mijn compagnon
Adrianus Johannes van Leeuwen
in den ouderdom v. 36 j.
1377 W. F. Kockx.
Weimarstraat 402.

Wilhelmina bleef in de Weimarstraat wonen. In 1942 stopte zij met de drukkerij. In 1948 was zij op het terrein van Archipel bij de onthulling van een gedenksteen voor onder meer haar pleegzonen. Zij overleed in 1952.

Gedenken

Aan het slot van zijn inleiding stelde Richard Kleinegris de vraag waarom we moeten gedenken. Zijn antwoord: "Om te begrijpen, om het beter te doen en om daardoor onze waarde

recht te doen. Wij hebben de plicht de essentie van de democratie te begrijpen en te verdedigen."

Oud-bestuurslid Louis Vlietstra overleden

Louis Vlietstra die 22 jaar bestuurslid van de VSAG is geweest, is op 28 maart op 96-jarige leeftijd overleden. Hij werd op 22 maart 1991 bestuurslid en verzorgde ook de notulen van de bestuursvergaderingen. Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 26 maart 2013 trad hij terug.

Personalia

Nieuwe leden/vrienden:

mevr. R.M. Grotzinger
dhr. W.L. Grotzinger
mevr. J. de Boer-Pont
dhr. E. de Boer
mevr. A. Konijnenburg
dhr. R.M.J. Donders
dhr. W.J.J. Vessies
mevr. A.P. den Heijer
mevr. A. Dingjan
dhr. J.C.M. Dingjan
mevr. M.C. Hernandez
mevr. M.L. Osorio

Overleden:

dhr. L.A. Vlietstra
mevr. W.C. van der Krogt-Bisschops
mevr. M.D.A. Paulusse-Gregoire

Agenda

6/6: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG
7/6 en 14/6: beklimming Haagse toren, 11.15 uur, ingang Grote Kerk
8/6: fietstocht, 10.00 uur, verpleeghuis Houthaghe, Toon Dupuisstraat

Met prima weer op de fiets naar Delftse Hout

Voor de fietstocht op zaterdag 11 mei vertrokken de acht deelnemers met prima weer om tien uur richting Delftse Hout. Omdat Ton van der Linden de tocht

niet had kunnen voorbereiden werden de gebaande paden gevolgd. Vanaf het verzamelpunt in de Toon Dupuisstraat ging het via de Steenwijklaan, de Leyweg, de Strijpkade, de Eikelenburglaan, de Hoekpolderweg, de fietspaden in het groen langs de A4 en de brug over de A4 naar het Wilhelminapark.

Omdat daar wegens werkzaamheden de fietspaden waren geblokkeerd werd over een minder mooi fietspad naar 't Haantje gereden. Ook in deze nieuwbouwwijk zijn er werkzaamheden en was het even zoeken naar de spoortunnel. De tocht door Delft verliep zonder problemen. In 'Knus' was het goed toeven met koffie en voor de liefhebbers iets erbij.

De terugweg liep langs de Vliet en door het park Elsenburg om alle opgebroken en versperde wegen in 't Haantje te omzeilen. Daarna ging het via de groenzone langs de A4 en de Schapweg in Rijswijk terug. De tocht was ongeveer 27 kilometer lang.

Voor de fietstocht op zaterdag 8 juni wordt om 10.00 uur vertrokken bij het verpleeghuis Houthaghe aan de Toon Dupuisstraat 10. Bij twijfel of het gezien de weersomstandigheden doorgaat kan Ton van der Linden worden gebeld: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

“Ach mijnheer, er waren
nog maar een paar parkjes”

Op 30 april 1941 nam H.A. Hazeloop afscheid bij de Gemeentelijke Plantsoenendienst. Bij de aanleg van parken in Den Haag zoals het Zuiderpark had hij een grote rol gespeeld. Voor de Haagsche Courant was dat aanleiding een dag voor zijn afscheid daar uitgebreid aandacht aan te besteden:

“Naar aanleiding van het bericht dat morgen den Gemeentelijken Plantsoenendienst afscheid zal nemen van den heer H.A. Hazeloop, hoofdambtenaar van den Gemeentelijken Plantsoenendienst, hebben wij vanmorgen zijn woonhuis opgebeld om af te spreken wanneer wij een praatje konden maken met den man, die den aanleg heeft geleid van het meerendeel der plantsoenen, waar onze stad beroemdheid door verwierf.

Wij hoorden toen dat hij bezig was in zijn nieuwe huis aan den Bezuidenhoutscheweg 350 en richtten onze schreden derwaarts: een kleine villa, geborgen onder de huif van hoge boomen en omgeven door een moestuin, het geheel temidden van uitgestrekte jonggroene weilanden, ideëel voor een "tuinman" om zijn resterende levensjaren in door te brengen.

Al gauw ontdekten we den heer Hazeloop; waar anders dan druk in de weer met het fatsoeneren van de heg? Na een korte kennismaking liet hij de snoeischaar even rusten en vertelde over zijn eerste begin aan ..... Gemeentewerken in Den Haag.

Zijn eerste werkzaamheden bestonden in het onderhouden van de Oude en Nieuwe Scheveningsche Boschjes, het moderniseeren van de paden en den aanleg daarvan in smaakvolle architectonische lijnen.

Ook het aanbrengen van een schaduw verdragende onderbeplanting tusschen de dennen achter "De Bataaf" behoorde tot zijn eerste werk. Daarom is hij erg te spreken over het feit dat morgen het afscheid in "De Bataaf" zal plaats vinden.

En de parken, hoe stond het daarmee in dien tijd? Vroegen wij. Ach, mijnheer, er waren nog maar een paar parkjes. Het oudste is het Huygensparkje in de buurt van het Hollandsche Spoor Station en dan waren er de plantsoenen op het Koningsplein en het Prins Hendrikplein. Meer niet. Den Haag liep in die tijd niet verder dan de Waldeck Pymontkade!

Van lieverlede zijn er parken bij gekomen. In 1908 raakten we los van Gemeentewerken en werd de Gemeentelijken Plantsoenendienst ingesteld, die vooral in 1912 de aandacht van het Haagsche publiek op zich heeft gevestigd door den algemeen bewonderden aanleg van het Park Zorgvliet met zijn fraai slingerende paden, onderbrekende vijvers en rustieke banken. Directeur was de heer Westbroek, een landschapsarchitect naar uitnemendheid, naar wie na zijn dood het "Westbroek-park" gedoopt is.

De aanleg van het in deze dagen zeer besproken Zuiderpark is eveneens grootendeels zijn werk, terwijl de beplanting voornamelijk gebeurde op aanwijzingen van den huidige directeur en dendroloog, den heer S.G.A. Doorenbos.

Het is te merken dat de heer Hazeloop graag spreekt over tuinarchitectuur en inderdaad erkent hij dat hij voor dit deel van zijn beroep een groote voorliefde koestert. Een stuk papier en een potlood, een flinke hoek land en dan er iets moois van maken zegt hij bijna watertandend. Wij hooren dat hij omstreeks 30, 35 jaar geleden leeraar in de Tuinbouw-architectuur geweest is aan de Academie van Beeldende Kunsten, nadat hij daar reeds als leerling de Zilveren Rijksmedaille voor Tuinbouwkundig teekenaar had verworven. Op 1 april 1900 trad hij in dienst van de gemeente

Er waren toen alles bij elkaar 25 man aan het werk, vertelde de heer Hazeloop en op het oogenblik worden de plantsoenen onderhouden door een leger van een paar honderd man, ongerekend de menschen die in werkverschaffing onder leiding van den Plantsoenendienst o.a. arbeiden aan het Duinpark, dat zich uitstrekt tot Monster!

“Over het algemeen had ik te doen met plicht beseffende menschen, die goed wilden. Ik was rechtvaardig, maar, vraag u het maar aan anderen, ze hadden aan mij geen gemakkelijke!”

De Haagsche Courant deed ook verslag van de afscheidsbijeenkomst:

Gistermiddag heeft den heer H.A. Hazeloop die zich wegens het bereiken van den 65-jarigen leeftijd genoopt zag zijn prachtige loopbaan aan de Gemeente Plantsoenen af te breken, in "De Bataaf" afscheid genomen. Nadat den scheidende hoofdambtenaar met zijn familie begroet was door den wethouder van Openbare Werken en Financiën, den heer ir. L.J.M. Feber en den directeur van de Gemeente Plantsoenen, den heer S.G.A. Doorenbos, nam als eerste wethouder Feber het woord om namens de Gemeente zijn groote waardering uit te drukken voor het werk dat den heer Hazeloop in de afgelopen 41 dienstjaren in het belang der Gemeente Plantsoenen had verricht.

Ik kan u, zoo zeide spr, mede doordat wij verleden jaar nog uw 40-jarige jubileum vierden (bij welke gelegenheid den heer Hazeloop de gouden medaille der Gemeente 's-Gravenhage werd overhandigd) zoowel letterlijk als figuurlijk moeilijk anders voorstellen dan in de bloemetjes gezet! Hoewel u gaat vertrekken en dat feit op zichzelf voor u een schaduwzijde aan deze feestelijke huldiging zal beteekenen, is u te benijden om de wijze waarop u heengaat, omgeven door naaste medewerkers, die allen een sympathiek gezicht zetten. Dat wil wat zeggen als men ruim 41 jaren met hen opgetrokken is! Uw geschiktheid om met veel verschillende menschen om te gaan, behoort tot één van uw grootste kwaliteiten.

Vervolgens overzag den heer S.G.A. Doorenbos de laatste 14 jaren waarin hij als directeur met den heer Hazeloop ondanks groote verschillen in karakter prettig had samengewerkt. Hij overhandigde met een toepasselijk woord den heer Hazeloop en zijn vrouw een blijvende herinnering aan zijn werkkring in den vorm van een radio.

Zeer aangedaan door alle vriendschapsbewijzen dankte tot slot den heer Hazeloop voor de genegenheid die hem geboden was. Met het geschenk toonde spr. zich zeer ingenomen.

(foto's Haags Gemeentearchief)

WOORDZOEKER

D	P	O	W	C	P	A	P	I	E	R	T
K	E	N	B	A	D	E	N	E	E	U	E
A	D	C	O	H	R	Z	S	T	E	N	V
A	A	S	E	I	E	M	A	I	I	Z	A
H	A	G	T	P	T	W	W	B	F	V	L
G	L	B	E	U	D	O	A	A	E	O	K
N	E	N	A	U	M	C	L	R	T	A	N
I	M	B	O	D	E	E	F	Y	B	E	G
D	M	K	A	H	K	R	H	E	D	E	R
E	E	O	C	D	I	A	H	C	U	O	L
L	R	U	O	S	O	C	M	R	U	A	B
K	O	O	S	T	U	L	T	E	M	O	R
D	D	I	Y	O	S	J	I	P	R	N	D
G	N	I	D	I	E	L	R	E	T	A	W
G	S	P	I	E	G	E	L	K	A	S	T

De woorden staan in alle richtingen. Sommige letters worden vaker gebruikt. De overgebleven letters vormen van linksboven naar rechts beneden een woord.

BADEN	LAMP
BADKAMER	LAVET
BADOLIE	PEDAALEMMER
BODYLOTION	SIFON
DOUCHEBAK	SPIEGELKAST
DOUCHECABINE	STOOM
DOUCHEMUTS	VERFRISSING
GEURTJE	WARMWATER
INZEPEN	WATERLEIDING
KLEDINGHAAK	WCPAPIER
KOUDWATER	ZEEP

Stuur de oplossing voor 13 juni naar:

VSAG
Zuidlarenstraat 57
2545 VP Den Haag

of mail naar:

vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,-- verloot. De oplossing van de puzzel in het Journaal van mei is MILIEUMAATREGELEN. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar Gerard Oldenstam uit Den Haag.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur
Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64
frans-bep@ziggo.nl
Per maand € 8,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur
Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,
vsag.bridge@outlook.com
Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand
Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71
vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur
Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09
c.looyen3@kpnplanet.nl
Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnessen

Dhr. B. van Amstel, tel. 06 - 136 732 19

amstdijk@ziggo.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 uur en
17.00 - 17.45 uur, donderdag 15.00 - 15.45 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

